

FESTIWAL NAUKI 2013

Godz.	CYKL	Tytuł	Prowadzący
22 września – niedziela			
11:00 – 14:00	wycieczka edukacyjna	Za kulisami Żydowskiego Instytutu Historycznego Po raz pierwszy w swej historii ŻIH zaprasza do nietypowej wizyty, podczas której podejrzeć będzie można fachowców wąskich specjalizacji podczas pracy, poznać tajniki ich warsztatu, zobaczyć jak działa unikatowy katalog biblioteczny w alfabecie hebrajskim i jidysz, a także zajrzeć we wszystkie tajemnicze zakamarki gmachu, którego bogata historia mogłaby stać się podstawą niejednego scenariusza filmowego.	Pracownicy archiwum, biblioteki, działu genealogii, dokumentacji zabytków, digitalizacji, działu sztuki/konserwacji. Koordynacja - Anna Chylak
14:00 – 15:30	wycieczka edukacyjna	Spacer śladami żydowskich literatów Warszawy (zbiórka pod siedzibą ŻIH) Podczas wycieczki będzie można zobaczyć miejsca, gdzie mieszkali i tworzyli warszawscy literaci żydowskiego pochodzenia. O interesującym życiu środowiska poetów i pisarzy opowie Jan Jagielski – znawca żydowskiej Warszawy.	Jan Jagielski

11:00, 13:00, 15:00, 17:00	wystawa	Zwiedzanie wystaw „Rabi, Rabin, Rebe” oraz „Sztuka polska wobec Holocaustu” Po wystawach oprowadzać będą pracownicy Działu Sztuki.	Kurator - Teresa Śmiechowska
24 września - wtorek			
13:00	lekcja muzealna	Tora fundament judaizmu W przededniu święta Simchat Tora zapraszamy na wykład poświęcony roli Tory w judaizmie. Będzie można rozstrzygnąć tajemnicę zwojów Tory oraz dowiedzieć się o sposobie odczytywania zapisanych w niej słów za pomocą <i>jadu</i> .	dr Paweł Fijałkowski
15:00	klub młodzieżowy	Tora fundament judaizmu Wykładowi towarzyszyć będzie warsztat kaligraficzny alfabetu hebrajskiego.	dr Paweł Fijałkowski
26 września - czwartek			
15:00	klub młodzieżowy	Oprowadzanie kuratorskie po wystawie „Rabi, Rabin, Rebe”	Kurator - Teresa Śmiechowska
29 września - niedziela			
11:00 – 12:30	debata	Przekładając teksty Zagłady - Archiwum Ringelbluma z perspektywy tłumacza Podziemne Archiwum Getta Warszawskiego, nad którym pieczę sprawuje ŻIH to niezwykła kolekcja dokumentów, tworzonych w czasie wojny przez zespół Oneg Szabat, kierowany przez historyka Emanuela Ringelbluma. Stanowią one bezcenne źródło do badań nad historią Zagłady. Kolekcja, wydobyta po wojnie spod gruzów getta warszawskiego, została w 1999 r. wpisana przez UNESCO na listę światowego dziedzictwa kulturalnego „Pamięć Świata” . Obecnie ŻIH pracuje nad pełną edycją dokumentów z Archiwum, która jest	Moderator - dr Lena Bergman

		<p>poważnym wyzwaniem także translatorskim. W czasie debaty koordynatorka projektu oraz tłumacze współtworzący go będą opowiadać o trudnościach i dylematach związanych z pracą z tak szczególnymi dokumentami. Poczynając od materialności tekstu (stan zachowania, jakość, braki) przez kwestie różnorodności językowej, gatunkowej i stylistycznej, aż po sprawy natury filozoficznej i egzystencjalnej. Debacie będzie towarzyszyć prezentacja zdjęć dokumentów.</p> <p>W debacie, którą poprowadzi dr Eleonora Bergman udział wezmą Marek Tuszewicki, i Monika Polit.</p>	
11:30 – 14:00	warsztaty	<p>Przełóż dźwięk na literę - pierwsze kroki w alfabecie hebrajskim i jidysz</p> <p>W czasie warsztatu poznamy znaki alfabetu hebrajskiego i podstawowe zasady zapisu i będziemy ćwiczyć ich zapis. Sprawdzimy, czym się różni alfabet hebrajski od jidysz i który łatwiej sobie przyswoić. Poznamy podstawowe słowa i zwroty, a na koniec zagramy w alfabetową grę. Do udziału zapraszamy chętnych w wieku od 14 do 114 lat. Do zajęć można będzie dołączyć się w trakcie ich trwania.</p>	dr Karolina Szymaniak
14:00 – 15:00	wykład	<p>Fanaberie i bachory</p> <p>Skąd pochodzą słowa bachor, belfer, chucpa? O tych i innych ciekawostkach wzajemnych wpływów języków polskiego i jidysz opowie dr Agata Kondrat.</p>	dr Agata Kondrat
15:30 – 16:30	wykład / pokaz	<p>Przekładając słowa i obrazy. Żydowska awangarda w Warszawie – wykład połączony z pokazem dzieł żydowskiej awangardy ze zbiorów ŻIH.</p>	dr Karolina Szymaniak

		<p>Na początku dwudziestolecia międzywojennego Warszawa stała się na krótki, intensywny czas jednym z najważniejszych centrów żydowskiej awangardy. To tu po żydowsku drukowano pionierskie teksty o malarstwie czy filmie abstrakcyjnym.</p> <p>Z piszącymi w jidysz literatami, jak Perec Markisz czy Uri Cwi Grinberg, ściśle współpracowali artyści tacy, jak El Lisicki, Henryk Berlewi, Marek Szwarc czy Marc Chagall.</p> <p>Ta artystyczna rewolucja odbywała się w samym centrum żydowskiej dzielnicy, nieopodal dzisiejszej siedziby instytutu. W czasie spotkania przyjrzymy się dorobkowi tego burzliwego czasu, w szczególności próbom przekładu literatury na obrazy, a obrazów na literaturę. Poznamy typograficzne i wizualne eksperymenty oraz które i dlaczego wywołały swego czasu stolicy wielki skandal i przysporzyły twórcom nie lada kłopotów z cenzurą.</p>	
17:00 – 18:00	debata	<p>Cenzurowanie pamięci – o fałszowaniu historii podczas pracy tłumacza.</p> <p>Celowe fałszowanie historii, różnica perspektyw, brak odpowiedzialności? Skąd wynikają zmiany celowo wprowadzane w tekst podczas translacji? Spotkanie poprowadzi dr Helena Datner. W debacie udział wezmą Agnieszka Haska oraz dr Agnieszka Żółkiewska, która oprze się m.in. na własnych doświadczeniach zebranych podczas pracy nad przekładem książki Rafaela Rajznera o Zagładzie Żydów białostockich. Książka powstała w języku jidysz (tytuł oryginału to <i>“DER UMKUM FUN BIALISTOKER JIDNTUM 1939-1945”</i>) a wydana została w języku angielskim w Melbourne w 1948 roku.</p>	dr Helena Datner
11:00, 13:00,	wystawa	<p>Zwiedzanie wystaw „Rabi, Rabin, Rebe” oraz „Sztuka polska wobec Holocaustu”</p>	Kurator - Teresa Śmiechowska

15:00, 17:00		Po wystawach oprowadzać będą pracownicy Działu Sztuki.	
11:00 – 13:00	wycieczka naukowa	<p>Spacer po cmentarzu żydowskim (zbiórka przy bramie na Okopowej) Zajęcia warsztatowe - sprzątanie grobów</p> <p>Podczas spaceru poznamy historię cmentarza przy ul. Okopowej, rozszyfrujemy symbolikę macew, zobaczymy różne rodzaje nagrobków i dowiemy się czym jest <i>tahara</i>. Mężczyźni proszeni są o zabranie nakryć głowy. Chętnym proponujemy wspólne sprzątanie grobów.</p>	Alicja Mroczkowska